

ЗАКОНИ ОКРЕМИХ ШТАТІВ З СІМЕЙНО-ПРАВОВИХ ПИТАНЬ

ЗАКОН ШТАТУ ВІРГІНІЯ ПРО СТАТУС ДІТЕЙ, ЩО НАРОДИЛИСЬ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

§ 20-156. Визначення.

У цій главі використовуються такі визначення, якщо контекст не вимагає іншого значення:

«Штучне запліднення» означає вагітність у результаті втручання медичної технології *in vivo* чи *in vitro*, що повністю чи частково заміщує статевий акт як засіб запліднення. Така медична технологія втручання включає, проте не обмежується, медичним та хірургічним лікуванням, а також нестатевими репродуктивними технологіями, такими як штучне запліднення донором, креопрезервація полових клітин та ембріонів, запліднення в пробірці, імплантація ембріонів.

«Компенсація» означає плату за будь-які послуги на додаток до помірних медичних та допоміжних витрат.

«Креопрезервація» означає замороження та збереження полових клітин та ембріонів для можливого майбутнього використання при штучному заплідненні.

«Донор» означає особу, окрім сурогатної матері, яка надає сперму чи яйцеклітину, що використовуються при штучному заплідненні.

«Полові клітини» означає сперму чи яйцеклітини.

«Генетичний батько/мати» означає особу, яка надає полові клітини для запліднення.

«Мати, яка виносила дитину» означає жінку, яка народила дитину, незалежно від її генетичного зв'язку з цією дитиною.

«Ембріон» означає організм, який утворюється в результаті сполучення сперми та яйцеклітини від першого поділу клітин до закінчення другого місяця вагітності.

«Імплантація ембріона» означає розміщення живого ембріона до матки матері, яка виношує дитину.

«Безплідність» означає нездатність запліднитися після року статевого життя без застосування протизаплідних засобів.

«Очікувані батьки» означає одружених чоловіка та жінку, які укладають угоду з сурогатною матір'ю, згідно з умовами якої вони стають батьками будь-якої народженої сурогатною матір'ю дитини в результаті штучного запліднення, незалежно від генетичних відносин між очікуваними батьками, сурогатною матір'ю та дитиною.

«*In vitro*» означає будь-який процес, за яким можна спостерігати в штучному середовищі, такому як тестова пробірка.

«Запліднення *in vitro*» означає запліднення яйцеклітини спермою в штучному середовищі.

«*In vivo*» означає будь-який процес, який відбувається всередині живого тіла.

«Яйцеклітина» означає жіночу полову клітину чи репродуктивну клітину до моменту запліднення.

«Помірні медичні та допоміжні витрати» означає витрати, понесені за здійснення штучного запліднення, витрати на охорону здоров'я матері до народження дитини, на охорону здоров'я матері та дитини під час необхідного періоду після народження, помірні витрати на медичні препарати та одяг для матері, а також будь-які допоміжні та помірні витрати на житло та інші життєві витрати, які відносяться до періоду вагітності.

«Сперма» означає чоловічі полові клітини чи репродуктивні клітини, які запліднюють жіночі клітини.

«Сурогатний контракт» означає угоду між майбутніми батьками, сурогатною матір'ю та її чоловіком, якщо такий існує, у якому сурогатна матір погоджується бути заплідненою шляхом використання штучного запліднення, виносити отриманий ембріон і передати очікуваним батькам право опіки та батьківські права на дитину, яка народиться.

«Сурогатна мати» означає будь-яку дорослу жінку, яка погоджується виносити дитину для майбутніх батьків.

§ 20-157. Право штату Віргінія

Положення цієї глави регулюють примусове виконання зобов'язань, пов'язаних з репродуктивними технологіями.

§ 20-158. Батьківство дитини, яка народилася завдяки штучному заплідненню.

А. Загальні положення, визначення батьківства. — За винятком положень підпунктів В, С, D та E цього розділу батьківство будь-якої дитини, народженої внаслідок здійснення штучного запліднення, визначається наступним чином:

1. Мати, яка виносила дитину, є матір'ю дитини.
2. Чоловік матері дитини є батьком дитини, незважаючи на будь-які заяви про недійсність чи анулювання шлюбу, які отримані після здійснення штучного запліднення, якщо тільки він не розпочинає судової справи, у якій мати та дитина є сторонами, у межах двох років, коли він дізнається, або при дотриманні встановленого порядку логічно повинен був дізнатися про народження дитини, і коли виявиться, що він не давав згоди на здійснення штучного запліднення.
3. Донор не є батьком дитини, яка народилася завдяки штучному заплідненню, якщо донор не є чоловіком матері, яка виносила дитину.

В. Смерть дружини/чоловіка. — Будь-яка дитина, яка народилася завдяки штучному заплідненню яйцеклітин дружини спермою її чоловіка, за його згодою, є дитиною чоловіка та жінки, незважаючи на те, що під час 10-місячного періоду безпосередньо перед народженням дитини хто-небудь з батьків помер.

С. Розлучення. — Будь-яка дитина, яка народжується в результаті запліднення яйцеклітини матері спермою її чоловіка, за його згодою, є дитиною чоловіка та жінки, незважаючи на те, що якась зі сторін подала заяву в суд про розлучення чи анулювання шлюбу протягом десятимісячного періоду перед народженням. Будь-яка особа, яка є стороною у справі про розлучення чи анулювання шлюбу, що розпочата поданням позову до суду до імплантації в матку ембріона, який є результатом сполучення його сперми чи її яйцеклітини з іншими статевими клітинами, і належить чи ні інша статева клітина дружині/чоловіку тієї особи, не є батьком народженої дитини, за винятком випадків, коли (i) імплантація здійснюється до того, коли інформація про позов до суду може стати відомою лікарю, який виконував цю процедуру, або (ii) особа письмово погоджується бути батьком, що зроблено до або після імплантації.

D. Народження дитини відповідно до сурогатного контракту, затвердженого судом. — Після затвердження сурогатного контракту судом та прийняття постанови, як вказано у пункті D § 20-160, очікувані батьки стають батьками народженої дитини. Проте якщо суд анулює постанову, якою було затверджено контракт згідно з пунктом B з § 20-161, сурогатна матір стає матір'ю народженої дитини, а її чоловік — батьком. Очікувані батьки можуть отримати батьківські права шляхом усиновлення, як вказано у главі 12 (§ 63.2-1200 et seq.) розділу 63.2.

E. Народження дитини за сурогатним контрактом, який не затверджений судом. — У випадку сурогатного контракту, який не був затверджений судом, як вказано у § 20-160, право батьківства щодо народженої дитини встановлюється наступним чином:

1. Мати, яка виносила дитину, стає матір'ю дитини, якщо очікувана мати не є генетичною матір'ю.
2. Якщо хтось з очікуваних батьків є генетичним батьком/матір'ю народженої дитини, він є батьком/матір'ю дитини. Проте, якщо (i) сурогатна мати одружена, і (ii) її чоловік є стороною в сурогатному контракті, і (iii) сурогатна мати хоче утримати право опіки на батьківські права над народженою дитиною згідно з § 20-162, тоді сурогатна мати та її чоловік стають батьками.
3. Якщо ніхто з очікуваних батьків не є генетичним батьком/матір'ю народженої дитини, сурогатна мати є мати, а її чоловік стає батьком дитини, якщо він є стороною у контракті. Очікувані батьки можуть отримати батьківські права шляхом усиновлення, як вказано в главі 12 (§ 63.2-1200 et seq.) розділу 63.2.
4. Після підписання та подання згоди на сурогатний контракт та заповнення форми відповідно до вимог пункту A of § 20-162, очікувані батьки стають законними батьками дитини, а сурогатна мати та її чоловік, якщо він є, не є батьками дитини.

§ 20-159. Допустимість сурогатних контрактів.

A. Сурогатна мати, її чоловік, якщо він є, майбутні очікувані батьки можуть підписати письмову угоду, де сурогатна мати передає всі свої права та зобов'язання, як мати дитини, яка народилася завдяки штучному заплідненню, а майбутні батьки становляться батьками дитини, як вказано у пункті D чи E § 20-158.

В. Сурогатні контракти затверджуються судом, як вказано у § 20-160. Проте будь-який сурогатний контракт, який не був затверджений судом, регулюється §§ 20-156 до 20-159 і від §§ 20-162 до 20-165.

§ 20-160. Заяви та судовий розгляд сурогатних контрактів.

А. Перед тим як здійснювати штучне запліднення, очікувані батьки, сурогатна мати та її чоловік разом складають заяву до суду округу чи міста, у якому проживає принаймні одна зі сторін. Сурогатний контракт підписується всіма сторонами та підтверджується в присутності працівника суду чи іншої особи, яка має такі повноваження за законом.

Копія контракту додається до заяви. Суд призначає опікуна-представника в судовій справі для представлення інтересів дитини, яка має народитись, та призначає адвоката для сурогатної матері. Суд наказує місцевому управлінню соціального захисту провести перевірку умов проживання очікуваних батьків та сурогатної матері. Перевірка повинна завершитися до початку розгляду заяви.

Судовий розгляд відбувається в кабінеті судді, всі судові записи є конфіденційними і можуть перевірятися тільки відповідно до стандартів, які застосовуються при усиновленні, як вказано у § 63.2-1245. Суд, який проводить засідання, має виключну та триваючу юрисдикцію стосовно всіх справ, які виникають у зв'язку з сурогатним контрактом, до тих пір, поки всі умови контракту не будуть виконані.

В. Суд проводить слухання стосовно заяви. Суд приймає постанову, яка затверджує сурогатний контракт та дає дозвіл на проведення штучного запліднення на період 12 місяців після дати прийняття постанови, і може призначити опікуна-представника та адвоката для сурогатної матері після встановлення, що

1. Суд має юрисдикцію згідно з § 20-157;
2. Міське управління соціального захисту провело перевірку умов проживання очікуваних батьків та сурогатної матері, склало і направило звіт про цю перевірку до суду;
3. Майбутні батьки, сурогатна мати та її чоловік, якщо він є, відповідають вимогам, які висуваються до батьків у процесі усиновлення;
4. Усі сторони добровільно підписали сурогатний контракт та розуміють його зміст, значення та результати і усвідомлюють, що будь-яка угода між ними про виплату компенсації не дійсна і не підлягає примусовому виконанню;
5. Ця угода включає відповідні положення про гарантію виплат за розумні медичні та допоміжні витрати у формі страхового полісу, готівкою, облігаціями, або в інший спосіб, який задовольняє сторони, включаючи розподіл відповідальності за такі витрати у випадку переривання вагітності, закінчення контракту згідно з § 20-161, або порушення контракту будь-якою зі сторін;
6. Сурогатна мати має досвід вагітності і досвід народження хоча б однієї живої дитини, і народження іншої дитини не буде представляти серйозних ризиків для її фізичного чи розумового здоров'я чи здоров'я майбутньої дитини. Ця інформація повинна бути підтверджена медичними документами;
7. Перед тим як підписувати сурогатний контракт, очікувані батьки, сурогатна мати та її чоловік, якщо він є, подають інформацію про результати об-

стеження фізичного та психічного здоров'я; суд та всі сторони отримують доступ до записів про такі обстеження;

8. Очікувана мати є безплідною, і не здатна народити дитину, або не може цього зробити без ризику для фізичного чи психічного здоров'я для себе чи для дитини. Ця інформація повинна бути підтверджена медичними документами;
9. Хоча б один з очікуваних батьків буде генетичним батьком/матір'ю дитини, яка появиться в результаті угоди;
10. Чоловік сурогатної матері, якщо він є, стає стороною сурогатної угоди;
11. Усі сторони отримують консультації стосовно результатів сурогатної процедури, яку надають кваліфіковані медичні чи соціальні працівники, та звіт, де вказуються висновки стосовно здатності сторін до підписання та виконання угоди; і
12. Угода не становитиме істотної шкоди для інтересів будь-якої з зацікавлених осіб.

С. Усі судові витрати, оплата послуг адвоката, витрати на внутрішню перевірку та інші витрати, пов'язані з проведенням слухань, покладаються на очікуваних батьків, якщо інше не передбачено сурогатним контрактом.

Д. Протягом семи днів після народження дитини очікувані батьки складають письмове повідомлення до суду про те, що дитина народилася від сурогатної матері в межах 300 днів після дня штучного запліднення. Після написання цього повідомлення та встановлення, що принаймні один з очікуваних батьків є генетичним батьком народженої дитини, що підтверджується медичними доказами, суд приймає постанову, наказуючи Державному реєстратору актів цивільного стану видати свідоцтво про народження, вказавши очікуваних батьків як законних батьків дитини згідно з § 32.1-261.

Якщо неможливо навести докази того, що принаймні один з очікуваних батьків є генетичним батьком народженої дитини, суд не приймає постанови, яка наказує видачу нового свідоцтва про народження, вказуючи очікуваних батьків як законних батьків дитини. Сурогатна мати та її чоловік, якщо він є, записуються батьками дитини. Майбутні батьки можуть отримати батьківські права тільки шляхом усиновлення, як вказано у розділі 12 (§ 63.2-1200 et seq.) глави 63.2.

§ 20-161. Розірвання сурогатного контракту, затвердженого судом

А. Після прийняття постанови згідно з пунктом В § 20-160, але перед тим, як сурогатна мати завагітніє шляхом штучного запліднення, сурогатна мати, її чоловік, якщо він є, або очікувані батьки можуть розірвати угоду шляхом письмового повідомлення про це всім іншим сторонам і шляхом складання повідомлення про це для суду. Після отримання повідомлення суд скасовує постанову згідно з пунктом В § 20-160.

В. Сурогатна мати, яка є також генетичною матір'ю, може протягом 180 днів після останнього проведення штучного запліднення розірвати угоду шляхом складання письмової заяви до суду. Суд скасовує прийняту постанову відповідно до пункту В § 20-160 після встановлення, що всі сторони отримали повідомлення про угоду та проведено судове слухання, що сурогатна мати добровільно розірвала угоду і що вона усвідомлює результати розірвання угоди.

Якщо інше не зазначено в контракті після його затвердження, сурогатна мати не має ніяких зобов'язань перед очікуваними батьками при здійсненні її прав про розірвання угоди згідно з цим розділом.

§ 20-162. Контракти, не затвержені судом; вимоги до них

А. Якщо сурогатна угода не отримала затвердження в суді, згідно з § 20-160, відносини сторін регулюються §§ 20-156—20-159 та §§ 20-163—20-165. Будь-яке положення стосовно сурогатного контракту, яке спрямоване на обмеження прав чи обов'язків очікуваних батьків, сурогатної матері чи її чоловіка, якщо він є, чи прав майбутньої дитини, повинно бути змінено відповідно до вимог цієї глави. Положення у контракті, які стосуються виплати компенсацій сурогатній матері, є недійсними та не підлягають примусовому виконанню. Сурогатні контракти виконуються та укладаються наступним чином:

1. Сурогатна мати, її чоловік, якщо він є, та очікувані батьки є сторонами у будь-якому сурогатному контракті.
2. Контракт повинен укладатися у письмовій формі, підписуватися всіма сторонами та засвідчуватися у присутності державного службовця чи інших осіб, які мають законне право робити такі посвідчення.
3. Протягом трьох днів після народження дитини сурогатна мати може відмовитися від своїх батьківських прав на користь очікуваних батьків, якщо хоч один з майбутніх батьків є генетичним батьком/матір'ю дитини, шляхом підписання сурогатної згоди та заповнення форми, називаючи очікуваних батьків законними батьками дитини. Сурогатна згода та форма опрацьовуються Державним реєстратором записів актів громадянського стану. Сурогатна згода та форма звіту підписується та засвідчується державним службовцем або іншою особою, яка має законне право робити такі свідчення. Сурогатна згода та форма, копія контракту та звіт лікаря, який проводив штучне запліднення, де говориться про генетичні відносини між дитиною, сурогатною матір'ю та очікуваними батьками, один з яких принаймні є генетичним батьком/матір'ю дитини, реєструється Державним реєстратором записів актів громадянського стану протягом 180 днів після дня народження дитини. Звіт лікаря підписується та засвідчується державним службовцем або іншою особою, яка має законне право робити такі свідчення. Існує спростовна презумпція, що звіт лікаря точно вказує на генетичні відносини між дитиною, сурогатною матір'ю та очікуваними батьками. Якщо звіт лікаря відсутній, проводиться тестування ДНК, яке встановлює генетичні відносини між дитиною, сурогатною матір'ю та очікуваними батьками, яке заміняє звіт лікаря.
4. Після складання сурогатної угоди, форми та необхідних додатків, включаючи звіт лікаря, протягом 180 днів після народження дитини видається свідоцтво про народження Державним реєстратором записів актів громадянського стану, де вказуються очікувані батьки як законні батьки дитини згідно з § 32.1-261.

В. Будь-який контракт, який регулюється цим розділом, повинен включати наступні положення:

1. Очікувані батьки стануть батьками народженої дитини, тільки коли сурогатна мати відмовиться від своїх батьківських прав, як вказано у підрозділі

А 3 цього розділу, і видається нове свідоцтво про народження, як вказано у підрозділі А 4 цього розділу та § 32.1-261;

2. Включення цього розділу та заяви кожної зі сторін про те, що вони прочитали та зрозуміли контракт, що вони знають та розуміють свої права та обов'язки згідно з правом штату Вірджинія і що контракт підписаний свідомо та добровільно; і
3. Гарантія очікуваними батьками оплати розумних витрат на медичні та допоміжні послуги у формі страхового полісу, готівкою, облігаціями чи в інший спосіб, який задовольняє сторони, включаючи накладення відповідальності за подібні витрати у випадку переривання вагітності, розірвання контракту чи його порушення будь-якою стороною.

С. Якщо контракт не передбачає розподіл відповідальності за розумні медичні та допоміжні витрати у випадку переривання вагітності, розірвання контракту чи його порушення однією зі сторін, необхідно керуватися наступними положеннями:

1. Якщо очікувані батьки та сурогатна мати та її чоловік, якщо він є і якщо він є стороною контракту, письмово погоджуються на розірвання контракту, майбутні батьки несуть відповідальність за всі помірні медичні та допоміжні витрати протягом шести тижнів після розірвання контракту.
2. Якщо сурогатна мати розриває контракт під час вагітності без згоди очікуваних батьків, очікувані батьки несуть відповідальність за половину помірних медичних та допоміжних витрат, понесених до розірвання контракту.
3. Якщо після народження дитини сурогатна мати не відмовляється від батьківських прав на користь майбутніх батьків згідно з контрактом, очікувані батьки несуть відповідальність за половину помірних медичних та допоміжних витрат, понесених до народження дитини.

§ 20-163. Різні положення, що стосуються всіх сурогатних контрактів

А. Сурогатна мати несе відповідальність за медичний контроль за перебігом вагітності.

В. Після прийняття постанови згідно з пунктом В § 20-160 або після виконання контракту згідно з § 20-162 шлюб сурогатної матері не впливає на чинність постанови чи контракту, і її чоловік не вважається стороною контракту за відсутності його письмової згоди.

С. Після прийняття постанови згідно з пунктом D § 20-160 або після відмови сурогатної матері від права опіки та батьківських прав на майбутню дитину та заповнення форми згідно з § 20-162, очікувані батьки отримують право на опіку над дитиною, батьківські права та несуть повну відповідальність за дитину, яка народжується завдяки штучному заплідненню в результаті сурогатної угоди, незалежно від здоров'я дитини, її вигляду, будь-яких фізичних чи розумових дефектів і незалежно від того, чи народилася дитина живою.

Д. Дитина, яка народжена сурогатною матір'ю, протягом 300 днів після штучного запліднення згідно з пунктом В § 20-160 або контрактом згідно з § 20-162 вважається такою, що народилася в результаті штучного запліднення. Ця презумпція є неспростовною для всіх, хто подає позов до суду про дійсність презум-

пції після спливу двох років після народження дитини. Дитина та сторони контракту називаються сторонами у такому позові. Позов подається до суду, який приймав чи міг би прийняти постанову згідно з § 20-160.

Е. Працівники системи охорони здоров'я не несуть відповідальності за визнання сурогатної матері як матері народженої дитини або визнання очікуваних батьків батьками народженої дитини до отримання копії постанови, прийнятої згідно з § 20-160, чи копії контракту.

§ 20-164. Відносини між батьками та дитиною

Дитина, чий статус як дитини встановлюється чи заперечується у цій главі, є тільки дитиною батька/матері чи батьків, як встановлено в цій главі, розділі 64.1, і коли стосується, глави 3.1 (§ 20-49.1 et seq.) цього розділу у всіх значеннях, включаючи, проте не обмежуючись (i) спадкування за законом; (ii) звільнення від податку на дохід, отриманий в результаті спадкування від батьків; та (iii) встановлення права дитини чи її нащадків на розподіл подарунків від члена сім'ї. Проте дитина, яка народилася через 10 місяців після смерті одного з батьків, не визнається дитиною цього батька/матері згідно з підрозділами (i), (ii) та (iii) цього розділу.

§ 20-165. Заборона посередництва в сурогатних відносинах; покарання; відповідальність посередників

А. Вважається незаконним для будь-якої особи, фірми, корпорації, партнерства чи іншої установи отримання плати за наймання чи пошук сурогатних матерів або отримання компенсації за будь-які посередницькі дії з підбурювання очікуваних батьків та сурогатних матерів до підписання сурогатних контрактів у цьому штаті. Порушення положень цього розділу карається як злочин найвищої категорії.

В. Будь-яка особа, яка виступає в ролі посередника, несе відповідальність перед усіма сторонами за незаконний сурогатний контракт у трьохкратному розмірі вартості послуг посередника. Половина такого штрафу належить сурогатній матері та її чоловіку, якщо він є і якщо він є стороною контракту, і половина виплачується очікуваним батькам.

Строк позовної давності для вимог згідно з цим розділом становить п'ять років з моменту складання контракту.

С. Положення цього розділу не стосуються послуг адвоката під час надання юридичних консультацій чи підготовки сурогатного контракту.